

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

654

Vragen van het lid **Van Lanschot** (CDA) aan de Minister en Staatssecretaris van Defensie en de Minister van Economische Zaken over *het CPB-rapport «Macro-economische effecten van hogere defensie-uitgaven»* (ingezonden 24 november 2025).

Mededeling van Minister **Brekelmans** (Defensie) en van Staatssecretaris **Tuinman** (Defensie) (ontvangen 12 december 2025).

Vraag 1

Onderschrijft u de stelling van het CPB dat op een termijn van 1–4 jaar «*de hogere defensie-uitgaven volledig ten koste gaan van andere economische activiteiten en geen extra toename van het bbp bewerkstelligen.*»?¹

Vraag 2

Kunt u, indien dat niet het geval is, aangeven waar u verschillen ziet? Bijvoorbeeld ten aanzien van de onderliggende methodologie (literatuuronderzoek), de gebruikte data of de daaruit volgende conclusie.

Vraag 3

Deelt u de mening dat we een «once in a generation» kans hebben om toe te groeien naar de afgesproken NAVO-norm van 3,5% én tegelijkertijd onze Nederlandse en Europese (defensie-)industrie te versterken?

Vraag 4

Kunt u een overzicht geven van de knoppen waaraan uw ministeries op de korte (1–4 jaar) en langere termijn (5–15 jaar) kunnen draaien om de «defensie-multiplier» te verhogen?

Vraag 5

Kunt u aangeven welke van deze knoppen u als meest kansrijk ziet? Kunt u een inschatting geven op hoofdlijnen aan de hand van de variabelen moeite (inclusief kosten) en impact?

Vraag 6

Kunt u aangeven welke initiatieven er vanuit uw ministeries ten aanzien van deze knoppen lopen?

¹ CPB, 19 november 2025, «Macro-economische effecten van hogere defensie-uitgaven»

Mededeling

Hierbij deel ik u mee dat beantwoording van de vragen gesteld door de leden Van Duijvenvoorde (FVD) en Boswijk (CDA) naar aanleiding van het CPB-rapport «Macro-economische effecten van hogere Defensie-uitgaven» binnen de gestelde termijn niet haalbaar is gebleken. De vragen van de beide Kamerleden worden gezamenlijk beantwoord. De beantwoording heeft met het oog op een zorgvuldige en volledige beantwoording meer tijd nodig, als gevolg van de complexiteit van het dossier, als ook de grote diversiteit van betrokken partijen.

Uw Kamer zal de schriftelijke beantwoording zo spoedig mogelijk ontvangen.